

Előfizetési útj.

Videkre postán vagy helyben házhoz hordva

Egész évre	15 frt.
Félévre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy óra helyben	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállítás:

Főtr 4-ik szám hová a lap szellemi részét illető közlemények ezimzendők.

AZ ÉRTÉKESB CÍKKEK DIÁJTATNAK.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”
politikai és közgazdasági napilap

1875. második félévére

A „Kelet” előfizetési ára:

Félévre	8 frt
Negyedévre	4 „
Egy óra	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

A megrendelések legcélszerűbben postai utalvánnyal alólirt könyvkereskedésébe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

Stein János
„Kelet” kiadója.

Kolozsvár, 1875. jul. 25.

△ Lehetetlen, hogy mindenkit kellemtelenül ne érintett volna a bécsi lapok azon hire, mely szerint a közös hadügyminiszter költségvetésének több követelését egy részben elejtette ugyan, de egy részt — a magyar pénzügyér határozott fellépése után is — továbbra is föntartott, avall a kijelentéssel, hogy a delegatiónk törleési hajlamának e több követelés lesz a tárgya, hogy így az idej költségvetés egész terjedelmében átvitessék a jövő évre is.

A közös hadügyér, ugy látszik nem bir tiszta fogalmával a delegatiónk s azoknak nem tekint a állam legvitalisabb érdekei méltóságos és öntudatos órének, hanem egy oly companiának, mely csupán kedvtelésből törül a költségvetésből hatra-vakra s mely így minden alapos tanulmány nélkül működőn, könnyű szerrel por hínthető szemébe s gyerekes törleési passioja némi tápot nyervén: remélhető, hogy épen ott fog megállapodni, a hol a közös hadügyminiszter ur circulusai megkívánják.

Mi meg azt hisszük, hogy, ha valaha, éppen most jött el annak ideje, hogy

a delegatiónk helyesebb véleményre térítésék ő nagyméltóságát e tekintetben s megmutassák, hogy ez országos bizottságok egy életképes intézmény, melyet nem lehet oly könnyen játékszerű használni, mint oda fenn Bécsben gondolják.

Szél Kálmán, magyar pénzügyminiszter, mint látszik, e tekintetben jó példával ment elől, s egész határozottsággal kijelentette, hogy az idei költségvetés kereken való túllépése gondolni sem lehet a nélkül, hogy a magyar delegatiónk legszívósabb ellenzése ne provocáltassék.

Mi azonban abban a nézetben vagyunk, hogy egy lépéssel ennél is tovább kell mennünk s az eddigi delegatiónk csak igen kis mértékben, vagy épen nem tettek, elvégre meg kell kezdeni s ad oculos demonstrálni, hogy igen is, a delegatiónk nem pro forma figurálni ülnek össze, hogy készségesen megzavazzák az előzők terjesztett összegeket, hanem teljes tudatával feladatuknak, komoly tanulmányozásával tárgyuknak és határozott megvédésével meggyőződésüknek az állami intézmény egy számot tevő tényezőjét alkotják.

E tekintetben soha jobb, illetőleg parancsolóbb alkalom elő nem fordult, mint épen most, — midőn egész országos politikánk jelszava a financiaiális egyensúly helyreállítása, midőn legelőtöbb belügyi szükségleteink mellőzésétől és háttérbe szorításától sem riadunk vissza, csak hogy állandóvá vált deficiteinktől megszabaduljunk. Csak hogy a belügyi szükségletekben gyakorolt takarékoság vajmi keveset nyom a latban, ha ugynezt az elvet nem tudjuk, vagy nem akarjuk következetesen keresztülvinni, s épen a legjelentékenyebb, a colossalis mérvűre emelkedett kiadásai rovatnál, a hadügynél, érvényesíteni. Ehez járult aztán épen mostani viszonyaink nem igen kecseslegő állapot, midőn tavaszi vérmes reményeink, a természet néve, az elkövetkeztet betakarítás által, felnyire szállottak alá, — már pedig a tulnyomólag nyers-termelő állam igen érzékenyen tapasztalja, hogy e körülményeknek mily jelentékeny befolyása van az állam pénzügyeire néve is. S ha még ehhez hozzáveszünk az ország majd minden vidékén, kisebb-nagyobb mértékben, előfordult elemi csapásokat, lehetetlen a legkomolyabb való tudatára nem ébrednünk, s a viszonyok parancsoló voltát figyelembe nem vennünk. Kell-e e tekintetben ecclatásabb bizonyíték an-

nál, mint hogy a pénzügyminiszter épen most, az elemi csapások rohamosan egymásra következésének idején vala kénytelen az adó befizetése iránti szigorú rendeletét kibocsátani!

Nem az önállóság demonstrálásának kedvéért kell hát delegatiónknak sarkára állania, hanem azért, mivel a szükség parancsolja, mivel, a hol nincs, onnan a legmagasabb hatalom sem vehet.

Nem szabad, nem lehet tehát csak is az idei költségvetés határainál megállapodni, hanem azon is jóval innenre szorúlni, el egész a lehető szélsőségig, a melyen innen már aztán a véllépkesség támadtatnék és gyöngítettnek meg. Mert ezt, önként érthetőleg, érinteni nem szabad, de igen is szabad és kell módját találni annak, hogy az állam financiaiális ereje oly mértékben ne támadtassék meg, hogy eredménye az enervatio legyen.

A képviselő-választások alkalmával adott programmok egyik cardinalis pontja, majdnem kivétel nélkül, amugy is nem csak általában a takarékoság hangoztatása, hanem épen a hadügyi budget leszállítása vala. Meglássuk tehát, üres szöbeszéd volt-e a sok szép ígérlet, vagy pedig komoly elhatározás, melynek hatása oly delegatusok megválasztásában nyilatkozzék, kik tudnak is, akarnak is a nemzet akaratának érvényt szerezni.

Hadd lássa meg a közös hadügyér, hogy nem ő parancsol a nemzetnek, hanem a nemzet ő neki!

— Délszláv mozgalom.

Egy török lap hire szerint, e hó 12-én Konstantinápolyban minisztertanács tartatot a ugyezér elnöklete alatt. E minisztertanácsban a hercegovinai lázadást tárgyalták. A miniszterek között nézetkülönbség támadt. A hadügyér Hercegovinát, Bosniát, Bolgarországot és Albániát ostromállapotba helyezni kívánta. A nagyvezér ellenezte e rendszabályt és mérsékletre hívta fel a kabinetet. A külügyminiszter egy jegyzéket olvasott fel, mely az összes kültalmakhoz van intéve és keserű panaszt tartalmaz Szerbia és Montenegró, mint hűbér államok ellen, melyek titkos ügynökeik útján szóval a tettel telizgatják a béks török alattvalokat. A külügyér a kültalmak képviselőit felhívja e tények megfigyelésére és kijelenti, hogy a fennálló szerződés és capitulatiók alapján Belgrádot és Montenegrót török hades-

patokkal fogja elárasztani. A török külügyminiszter felolvasta ezután az osztrák-magyar nagy követhet intézett jegyzékét, melyben panaszt emel az osztrák kormányról és dalmataik ellen, kik a lázadókknak menhelyet adnak. E jegyzékek felolvasása után elment a nagyvezér a szultánhoz, hogy az egész helyzetet esetelje és a szultán parancsait átvegye. Ezeket írja a mindenkor jól értesült „Opinion” egy török lap nyomán, melyet azonban meg nem nevez. Egy félhivatalos bécsi levelező ugyanez ügyről a következő furcsa passust tartalmazza: Szerbia kirendelte katonáit a szerb-bosnyák határookra és tudatta a portával, hogy a bakövetkeztető események iránt teljes semlegességgel fog viseltetni és minden kísérletet a szerbek részéről a beavatkozásra lehetőleg megakadályozni. A porta pedig annyira bizik e nyilatkozat őszinteségében, hogy újabb parancsot adott a Boszniában levő török hadcsapatok szaporítására.

— A közlekedési miniszterhez érkezett távirat szerint,

a magyar közlekedési miniszterium által, a tegnap és ma tartott müncheni vasúti közös értekezleten, a m. kir. államvasutak küldötte útján a magyarországi gabonaszállítás érdekében tettett árleengedési indítvány az Erzsébet-, délnémetosztrák állam- és tiszavidéki vaspályák hozzájárulása folytán elfogadtatott. Az új tariffa f. é. szept. 1-én lép életbe.

Az új ház elemei.

Budapest julius 24.

(A.) Különös polemia indult meg nem régen két szabadelvű, orthodox kormányparti lap között. Az egyik neveltségessé igyekezett tenni azon „uj elemeket”, a melyek a választások által a képviselőházba bejutottak, a másik védelmében fogadja a „novi homines” megádatott értelmi qualificatióját. Kétségkívül nagy változás állott be az új alsóház összeállításában; özönvíz módjára leptek el az új emberek a törvényhozás szentélyét s a választottaknak körülbelül fele eddig egészen más pályán működött. Ezt a jelenséget különösképen, meglepőnek lehet ugyan mondani, de sajnosnak semmi esetre sem, ha csak nem egyéni szempontból vesszük a dolgot s a megbukott jelöltek álláspontjára nem helyezkedünk.

A törvényhozás munkaképességének, általános intelligenciájának szempontjából mérlegelve a dolgot, az eredmény elszomorítóan, ag-

Hirdetési díjak:

Hatszor hasábozott gámond sor vagy annak tere 3 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeile 22.) Haasenstein et Voßler (Wallfischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau Budapest: Haasenstein & Vogler Hirdetési közv. irodája.

Nyitléri cikkek

gámond sora után 25 kr. fizetendő.

gondalmat keltőnek egyáltalán nem nevezhető A szabadelvű párt mindazon tagja, a ki nem fontosabb szerepre vergődött s nem önkénytelen lépést vissza az ujabbi kijelöléstől, igen kevés kivétellel mind megválasztatott. Történt ugyan egy-két olyan eset, midőn egész jelentéken, s talán hasznavehetetlen emberek buktattak meg érdemesebb férfuit. De ez minden választásban előfordul s helyettök a szabadelvű párt elég sok más talentumos, gyakorlati és elméleti nagy műveltséggel bíró elemekkel szaporodott. Ott pedig, a hol a régi szabadelvű képviselő ellenében új szabadelvű jelölt állított, a ki győzött is, ott a csere kevés kivétellel határozottan kedvezőnek mondható.

Egészben véve ezt mondhatni az ellenzéki pártokról is; ott is kibuktak azon elemek, a melyeket a nemzet geniusa már rég az enyészetnek szánt. Vagy talán vesztett valamit a törvényhozás értelmiség tekintetében az által, hogy Ugron Gábor, Lázár Ádám, Majoros, Kis János, Patay, Csiky, Miletics stb. helyére új elemek jöttek. Akár minő fokán az értelmességnek álljanak az új emberek, annyit minden esetre fogunk érni, mint elődeik. Alkálában ha végig tekintünk a kimaradtok során, azt fogjuk tapasztalni, hogy igen-igen kevés akad köztük, a kinek bukását sajnálni lehetne. Már e szempontból is megfoghatóan, hogy a szabadelvű pártunk egyik fő organuma nem talál gyöngö élezéseire más czéltáblát, mint ezeket az új elemeket, a melyeket pedig a választási mozgalom küzdelmeiben kevés kivétellel erőlyesen támogatott.

Azon köreinkben, a hol elfogulatlanul szoktak a tényekkel számolni, a legszebb eredményekkel néznek a új képviselőház tevékenysége elé. Már maga azon körülmény, hogy az összes ministeriumok oly erőlyesen készítik elő a törvényhozás elé terjesztendő dolgokat, bizonyítja, hogy a kormány körei nagy, élénk munkakedvet, buzgótságot és szorgalmat teleznek föl az új házban. Ezek folytán csaknem bizonyosnak tartják, hogy ezuttal az országgyűlés nem lesz minden évben kilencz-tizenegy hónapig együtt, hanem öt-hat havi sessióban is többet fog végezni, mint elődei, a melyek néha csaknem permanenter üléseztek s tevékenységüknek mégis vajmi csekély részét tudták befejezésre hozni. Az új házban nem lesz oly heves a pártküzdelem, mert föl nem tehető, hogy a függetlenségi, jobboldali és nemzetiségi oppositio a szenvedett s részben erkölcsi, részben anyagi vereségek után valami nagy kedvet fogna mutatni arra, hogy a szabadelvű párt tö-

A „KELET” TÁRCZÁJA.

Az

ÖREG UR VÉDENCZEI.

REGÉNY

két kötetben.

Írta:

Flygare Carlén Emilia.

Első kötet.

VI

A kapitány reggeli látogatása. — A tártóra. — Tanácskozások a mama szobájában.

(Folytatás.)

— De az én véleményem szerint épen ő a legjobb erre — szakítá félbe leánya szavait a tanácsosné határozott hangon. Nagyon is udvarias, alázékony, jó fia az a Mannerstedt; nekem valóságos kedvenczem. És szeretném tudni, miért ne volna ő használható egyén ez így elintézésére?

— Bizonynal, használható volna, abban semmi kétség sincs; eléggé nemes gondolkodásu s hallgatag is arra, hogy méltó legyen ily bizalomra; hanem én ugy gondolom, hogy nekünk nem szabad idegen embert beleelegyíteni a dologba. Ha mama beleegyezik, holnapig gondolkodom s igyekszem más kisegítő módot találni a holdogulásra. Csak azt ígérje meg lelkem, hogy szót sem szál az egészről Mannerstedtnek, ha este ide jön.

— Valóban nem tudom kedves leányom, — viszonzá a tanácsosné, oly kifejezéssel hangjában, mely közepén állt az engedős és azon nehézség között, hogy bevallja saját eszméjének hiányos voltát, — nem tudom, ha igazad van-e ebben — tulajdonképen az kedvetlenít el leginkább a jó asszonyt, hogy Róza épen oly dologban ellenkezik vele, melynél inkább bámulatba s dicséretbe kellene hogy kitörjön az anyai nemeslelkűség felett — én részemről nem látok semmi gyöngédtelenséget tervemben s Mannerstedt pedig ért ahaz, hogy a dolgot miként kell finomul intézni el.

— Kedves jó anyácskám — szólt Bóza behízog, kéri hangon s ajkaihoz szorítá a jótévő anyai kezét, — kérem tegyen ugy mint mondtam, ha holnap reggelig nem tudok más tervet kigondolni, mely előttünk kiméletesebbnek tűnjék fel — a mivel mindenesetre tartozunk Ferdinándnak — a mennyiben a neki teendő szolgálatról őhajtanók, hogy beccsel birjon előtte, azon esetben nem bánom hadd legyen része Mannerstedtnek is a dologban. Csak ma ne meg; mert meg kell fontolnunk jobban a dolgot.

Mivel Róza oly nagy alázattal s szeliden kért, a tanácsosné szíve egészen meglágyult s csak azt kérdezte:

— De hát kedves gyermekem, mit akarsz, hogy mondjak Mannerstedtnek, ha majd este elő, miután a te makacsságod egészen felforgatta az én pompás tervemet.

— Oh kedves jó mamám! — felelt Róza könnyűt kebelrel s vidorán — éles eszének nem fog nehezére válni, valami jó ürügyet találni ki, e meghívás okán. A fiuk karácsonyi ajándékairól való gondoskodása mindjárt jó ok lenne erre néve. Mannerstedt szereti a gyermekéket s azokért szívesen segít a rendezésben.

Hanem most bocsásson kedves mamácskám, hogy mehessek szobámba, ebéd előtt szeretnék még vagy egy órát dolgozni a takarón.

— Eredj angyalom, — szólt a tanácsosné s homlokon csókolá leányát. — Mamád éles látásának kell most is mint mindig rendbehozni a dolgot. No majd gondolok én módot rá, mint szabadulhatok meg a mi kis szerény papjelöltünktől.

Róza megnyugtatta ez ígérlet által, sietett fel szobájába s mig ujjai szorgalmasan működtek himzésén, fejében ezer különböző tervet szőtt, hogy elérje ugyanazon czélt, melyre anyja törekedett, csaklogy egészen más módon és eszközökkel.

Soha se tudja meg Ferdinand, soha se is sejtse, hogy a segély a kereskedelmi tanácsos házából eredett, ez iránt tisztában volt; csak azt kelle még eltalálni, hogy miként intézze el. A sok határozatlan ide-oda kapkodás közben, néha az öreg nagybátyja körül is forogtak gondolatai, ha vajjon ne merésznél-e neki nyíltan s lehető legjobb világításba állítva, egészen egyszerűen elmondani a dolgot s kikérni tanácsát, vagy átadni a pénzt egyenesen az öreg urnak s felkérni őt, hogy hozzon rendbe mindent.

— Rozánál hitezikkelly gyanánt szerepelt azon gondolat, hogy senki jobban meg nem őríz valamely titkot, mint a jó öreg Ling bécsi. Egész napon át a jó tanárral foglalkoztak Róza gondolatai; de hogy végre is miben állapodott meg, azt majd csak egy más fejezetben látjuk meg.

VII.

A Borkensköld aszszony kis szobájában.

Ugyanazonj nap estején, melynek reggelén az előbb vázolt események történtek a ke-

reskedelmi tanácsos ur házában, kis öszerű pamlagának egyik zugában ült Borkensköld aszszony, igen tiszteletre méltó öreg matrona, s azzal volt elfoglalva, hogy éppen a kilenczven kilenczedik szakadásait szötte bő régi nagy kendőjének, mely tulajdonosnőjének, ifjú kora óta sok viszontagságok közt hű követője volt. Leánya Hilda, kis asztala előtt ült az ablaknál oly szorgalmasan írt, mint valami titkár vagy írnok; a szoba berendezése igen egyszerű volt, de benne minden csinos tiszta s jól rendezve; hanem az egész lakás feltűnően szűk vagyoni állásra mutatott.

Miután a két nő egy darab ideig szótlan folytatta munkáját, Hilda fellállt székéről. A mind jobban beálló alkony lehetlennette, hogy tovább folytassa írását. Néhányszor alá s fel járt a szobában, mi közben anyja lopva tekintett rá, s titkon törült ki szeméből egy egy könnyűt, az alkalmasint ily foglalkozáshoz hozzá szokott, nagy kendő végével.

Borkensköld Hilda, rendkívül szép leány volt s ehhez járult még jó szív, eleven ész s mivel lélek, de a mellett nem kis adag büszkeség is azon előnyökre, melyekkel a természet felruházta őt, és melyek előtte többet értek, mint a szerencse adományai, melyeket megvetett, ha nem voltak az előbbienekkel párosulva, kivéve azonban a szépséget; mert annál sokkal nemesebb gondolkodásu volt, hogy sem a természet e szeszélyes játékát fűdolognak néze. — Évek hosszú során hozzá volt szokva, Ferdinand unoka — bátyját szeretni, becsülni. Mióta csak tudta azt, hogy van szíve, érezte szerelmének hatását; s ámbár ez soha kezét annak rendje és módja szerint meg nem kérte, még is, maga sem tudta mi okon, jövő boldogságának eszközlőjét látta mindig benne;

mert már számtalanszor esküvel erősíté neki Ferdinand, hogy számára nem létezik más boldogság a földön, mint az, melyet Hilda megoszt vele.

Hilda hitt neki, s szívében még hálát érzett iránta ama gyöngédségért, melylyel elkerülte mind addig komoly hűség-esküt kívánni tőle, mig meg nem teheti azon ajánlatot, hogy a házassági fríg által, kössék össze jövő sorsukat.

A Róza iránti szerelméről s megkéréséről szóló hirt megvételleg fogadta, mint merőben alaptalant, a mi nem is érdemi, hogy figyelmet fordítson rá. Ne ismerte volna-e ő jobban őt annál? Ének ez kérdés alá sem jöhet. De hát mit érnek a remények, mit érnek néha azok is, melyek szívünkhez vannak nőve? menttek-e valamenynyi hajótöréstől? Nem! semmi sem biztos, a reményt gyökerestől kiszakíthatja szívünkbeli egy kegyetlen kéz, hogy könnyűt porként szétszórja, semmivé tegye, csak az emlékezés töviséit hagyva hátra, magánosan egyedül; a remény kihajt néha újból, ágai felnőnek, nyílnak, elhervadnak, s végre még is kihálnak. Elégé korán elfőtt Hildára néve a poroz, midőn Ferdinand zavartan adta elő a kényszerítést, mely szerint le kell mondania a reményről, hogy magának mond-hassa őt, miután lehetlenné vált, ez oly régen táplált ohajt és vágját megvalósítani, mert meg nem nevezhető körülmények, nehézségek, akadályozták őt ebben.

Hilda bámulatos erős lélekkel hallgatta végig Ferdinand szavait. S büszkén legyőzve szíve fellázadt érzelmeit, hideg nyugalommal, biztos hangon, udvarias komolysággal kívánt neki szerencsét a leendő összeköttetéshez. — Hanem ezzel ki is volt merítve, önuralmának ereje megtört, s rövid búcsu után, s sietett

mőr phalanxával a küzdelmet fölvegye. Más részt a szabadelvű párt új elemei sem avar igyekeznek majd az elismerés lovagsarkanytuit kiérdemelni, hogy hosszú és gyakori beszédekben akarják oratori képességeiket megmutatni. Nem ez most a babérszerzés módja; a csónas munka többet ér, mint a legszebb üres szó is. Minden Demosthenesnél szebben beszél a tett! — mondja a költő — s remélhetőleg ugyanezt fogják a képviselőház új elemei is mondani és gyakorolni.

BELFÖLD.

D.-Szt. Márton, jul. 23.

(Verseny tenyészdíjakért.)

Ma történt meg itten — mint előre hirdette volt — a lótenyésztési állami díjak és versenyző lovak bemutatása. A nagyszámban elővezetett auyakanczák és három éves csikók minden várakozást kielégítettek s bátran állíthatni, hogy alig van díjosztási állomás, melyen e nemből annyi sikerült állat lett volna elővezetve, mely körülmény meg is nehezítette a bírálók feladatát, hogy a díjak osztályozásánál, odaítélésénél megtalálhassák a tiszta igazságot, minthogy az elővezetett állatok mindenike jutalmazásra érdemes lett volna, végül is a kitűzött díjakba a következő ló tulajdonosok részesültek u. m. Márkus Ferencz drab arany, br. Szentkereszti Zsigmond a második díjt 8 drb arany Simó József harasztkerék 6 drb arany, m.-bogati Foszót László, egrestói Simon József 5—5 drb aranyot, székelyfalvi Kónya Lőrincz és ádamosi Egyed József 4—4 drb aranyot — sikerült kisiskolós kanczákért.

Három éves kanczacsikókért az első díjat 30 drb aranyot balavásári Zöld Antal, a második díjat sz.-gerlészi Csopor Ferencz és a harmadik díjat karácsonfalvi Nagy József. Öbajlandó lenne, hogy a földmivélségi miniszterium e díjosztási állomást jövőre is figyelemre méltassa s a régi állásához képest sokat hanyatlott lótenyésztésnek hason ösztönzéseivel lendületet adjon.

A megyei gazdasági-egylet az állami díjazás ez alkalmát felhasználva, maga részéről szintén a mai napra szarvas-marhákra nézve rendezett kiállítást, bikák, tehén és három éves üszökre tűzvén ki három-három díjt.

E kiállítást is sikerültnek mondhatjuk azon ügy tekintetében, mennyiben az elővezetett tenyészállatok az igényeket teljesen kielégítették, ellenben kíváncsok lett volna, hogy a tenyészítő gazdák nagyobb száma jelenjen meg állataival a versenyen.

A kitűzött díjakban a következők részesültek u. m. I. bikáért nyeri gróf Bethlen Camillo 50 frt, Balavására közönsége 4 darab aranyot, Utszás Samu 3 drb aranyot. II. Felső tehénkért Zöld István balavásári 30 ritot, Zöld Antal balavásári 3 darab aranyot,

szobájába. Itt a magányban, meg követelte a fájdalom érzete is jogait, onnyire kigúnyolva, ily gyalázatosan megcsalatra látván magát azon ember által, kihez földi boldogságának minden reményét oly bizalommal kötötte volt. Keserű órák valának ezek, melyek oly kegyetlenül szétűzták vidám ifjú szívének minden reményeit; de mihelyt első felindulása elmúlt, s a dolgot nyugodtabban átgondolta, mély megvetést érzett Ferdinánd gyengesége s állhatatlansága iránt, nem tudta többé becsülni azon egyént, ki nemtelen önzésből, csak gazdasággiért vágyott oly nő keze után, kit nem szeretett.

(Folyt. köv.)

A gyula-fehérvári meteorológiai állomás észleleteinek áttekintése.

1843. 44., 45. és 1861-ik évekéről.

(Végo.)

Meg kell jegyezni továbbá, hogy a páryomat és nedvesség közlését, bár a psychrometri észlelet mindig megtétetett ez években is, de azok kiszámítva nem lévén, szintén késsőbbre kellett halasztanom.

Gyula-Fehérvár fekszik Páristól a 21° 14, 23. hosszúság és 46° 4, 2', szélesség alatt. Az adriai tenger színe fölötti magassága legújabb mérés szerint állandó pontul véle a csillagdi épület talap lemezének felső pontját 128.425 b. öl=243. 493 méter. Kreil prágai csillagász pedig a delejes elhajlást 1848-ban 9° 45'-nak találta.

Végül nem tehetem, hogy a vár-magasság mérése érdemében óvintu köszönetemet ne nyilvánítsam az első erdélyi vaspálya tekintetes üzletvezetősége irányában, mely a felmérést közzétette és tekintetes Molitorisz Gusztáv ur az első erdélyi vaspálya mérnökének irányában, ki a fáradságos felmérést csak is az ügy iránti buzgóságából ingyen keresztül vinni sziveskedett.

A vé d J á k ó.

Mi itt a terjedelmes kimutatásból csupán az 6 ri k ő z é p s z á m i t á s n k á t közöljük:

Belle Lajos széplaki 1 darab aranyot. III. Űszókért gr. Bethlen Camillo 20 frt, Zöld Antal 2 drb aranyot és Trifán János Csergedről 1 drb aranyot.

Megemlítendőnek találjuk, hogy gróf Bethlen Camillo radnóti és terem uradalmában nagyobb szerű gulyának vetette meg alapját s remélhetőleg a szépen megindult marha-nemesség szélesebb körre fogja kiterjeszteni hatását.

(Köszönetnyilvánítás.)

Tekintetes szerkesztő ur!

Kérem méltóztassék becses lapjában közlétni a következő közleményt, ha a lap tere megengedi.

A deési ev. ref. elemi fitanodában a nyári közvizsgálatok f. év jun. 28. és 29. napjain tartattak meg; a tanév berekesztés és jutalomosztás pedig 30-án volt.

Ez alkalommal 80 frt és 63 kr osztott ki a növendékek között jutalomképpen, mely összegből 42 forint és 40 kr állandó alapítvány, a többi mind a tanügy iránt lelkesedő férfiak felszólítás és kérés nélküli önkéntes adománya vala.

Ajándékoztak:

1. Mtszgs Boér Károly főtanfelügyelő ur 10 frtot.

2. Mtszgs dr. Szócs Sámuel ur 2 tallért.

3. Tks Czecz Deodat ur 1 tallért és 4 drb 25 kros ezüst pénzt.

Megjegyzendő, hogy a fenemlített áldozatra kész urak már több év óta élvezetik iskoláinkkal bőkezűségüket.

Adakoztak még: Mtszgs Tatrosi Ferencz ur 15 frtot, melyből 5 frt a leány növendékek között osztott ki. Tekintetes Bonis Elek ur 1 frt, polgári iskolai tanár tks Biró András ur 1 frt, egy névtelen 1 tallért, a deési nemes fiatalság 21 frtot, de ez utóbbinak csak fele osztott ki, a más fele pedig takarékpénztárba helyeztetett. Ezenkívül egy szegény árva gyermeknek három év óta kosztot adtak: Tks Róth Pálné urasszony hetenkint 1 nap, tks Bajó Istvánné urasszony hetenkint 2 nap, tks Almai Károlyné hetenkint 1 nap, tks Almai Ferenczné hetenkint 1 nap, egy névtelen hetenkint 2 nap. Továbbá mtszgs Torma Istvánné 6 nagysága már két év óta tart egy szegény árva tanulót kosztál és ruháztat.

Fogadják a szíves adakozók, kik nemcsak szóval, hanem tettel is bebizonyítják iskoláink iránti lelkesedésüket, a tanodai előjáráság hála köszönetét.

Deés, jul. 22. 1875.

Alázatos szolgálja,
Szentesi Áron,
ig. tanító.

KÜLFÖLD

Kolozsvár, 1875. jul. 24.

A francia párt-életet illetőleg újra

különös híreket jelentenek Párisból. A jobbközép egy része s maga elnöke Bocher alkudozókat kezdett a Lavoque-féle balközépi csoporttal a végből, hogy közös programot készítsenek s a felmerülő kérdések antimonopártista és a köztársasági pártirányában engesztelő szellemben való megolását elősegítsék. Bocher egyúttal a hivatalos lapban nyilatkozatot tesz közzé, melyben julius 15-diki beszédének értelmét corrigálja. Akkor gyanis azt jelentették, hogy Bocher azon nyilatkozatot tette, hogy hallgatva Buffet és Dufaure urak felvilágosításait, elfogadja az ismeretes Baragnon-féle napirend indítványt. Bocher: most másképp magyarázza akkori szavait s jelen levélét parlamenti körökben úgy tekintik, mint a szabadelvű jobbközép elvállását Buffet politikájától. A nyilatkozat nagy sensációt kelt s egyes tudósítók már azt is jelentik, hogy a február 25-iki köztársasági majoritás ismét visszaállt s hogy a majoritás Buffet urat nem fogja többé támogatni. Miniszterválságról is beszélnek, mely azonban ez idő szerint alig öltött még realis alakot.

Az angol felsőház lordjai egy idő óta egyremásra teszik az indítványokat. Minden pillanatban más peer lép a szószékre s tesz olyan indítványokat, melyek a cabinetnek, ha magáévá tenné őket, sok mindentéle kellemetlenséget hoznának. Stratden lord bejelentette, hogy a jövő héten a ház figyelmét azon ügyekre fogja irányozni, a melyeket a bécsi, berlini és pétervári kormányok a Dunafejedelemségekkel kötendő kereskedelmi egyezmény ügyében a portához intéztek — Ez alkalommal a nemes lord következő indítványt akar előterjeszteni: „A felsőház a portához intézett követelések törvénytelenségére nézve egyetért a kormányval és sajnálja, hogy hatékony rendszabályok nem tettek a végből, hogy Ausztria és a Dunafejedelemségek közt a kereskedelmi szerződések végleges megkötését megakadályoztassák.“ A lord angliai ipari monopoliát félti; ez indította emez interpellációt.

A spanyol csatatér eseményeiről újra ellentétes hírek érkeznek. Most ama tegnapi hírt cáfolják meg, hogy Dorregaray sebesülve két ezer emberrel faancia földre szorított. E hír nem igaz. Másrészt azt jelentik, hogy don Carlos Perula tábornokot, a ki 9-én tudvalevőleg nagy vereséget szenvedett, elmozdította s helyére az ismert Mendiri tábornokot nevezte ki főparancsnoknak.

A hercegovinai mozgalom, úgy látszik, a montenegrói lakosság részéről is támogatásban részesül. A ragusai sürgönyök ugyanis azt jelentik, hogy a kormány erőlyesen iparkodik a montenegrói alattvalókat a lázadásban való részvételtől visszatartani, de nagyon kérdéses: vajjon sikerülend-e ezen szándékát valósitania.

Angolország

és a romániai kereskedelmi szerződés.

A porta, mint említettük, bár nehéz szívvel, de mégis beleegyezett ama szerződés megkötésébe, mely monarchiánk és Románia között hosszú alkudozások tárgyát képezte. Sőt a porta még azon feltételt is visszavonta, hogy a szerződés megkötésére a romániai kormány engedélyt kérjen a török kormánytól. E kérdés, mint jelentették, az angol felsőházban is szóba hozatott s az angol kormány ezen kérdésre vonatkozó diplomai okmányokat a ház elé terjesztette, hogy a Strathaden által benyújtott indítvány alapján szolgáljanak. Ezen okmány-gyűjtemény tartalmaz a „N. Fr. Pr.“ után a következőkben ismertetjük:

A legelső okmány Derby sürgönye Buchananhoz Bécsbe, mely a külügyminiszter beszélgetését Beust gróffal tartalmazza.

Beust ugyanis 1874. jul. 2-ikán meglátogatta Derbyt és ez alkalommal hosszasan értekezett vele arról, mily nagy előny hármlhatnék abból az osztrák-magyar monarchiára, ha közvetlenül köthetne Szerbiával és a Dunafejedelemséggel kereskedelmi szerződéseket. Beust ez alkalommal megjegyzé, hogy ha a porta fenhatósága alatt álló államok állásukat a legszorosabb függésben az ottomán birodalom főkjék fel, tekintettel azon kivételes előnyre, melyet csak azáltal nyernének, hogy államuk határai biztosítva vannak, kívánatos volna őket előbb említett felfogásukban azáltal támogatni, hogy mindazon akadályok elháríttassanak, melyek belső jöletük kifejlődésének eddig akadályait képezik. Ha azonban teljes függetlenségre törekcsenek, mondá Beust, az európai politika érdekében volna töltik minden valószínűnek látszó alkalmat elvonni, hogy oly igényekkel lépjenek fel, melyek nem teljesíthetők.

En erre — így folytatja Derby — megjegyzém, hogy azon kívánat, mely az említett államokkal közvetlenül köthető szerződések irányul, előttem inkább politikai, mint kereskedelmi tekintetben látszik súlylyal birni, miután nem jutottak nyilvánosságra oly adatok, melyek az eddig gyakorlatban volt rendszer visszasságát kitüntették volna.

Ó felsége kormánya — mondja tovább — nem fogná tenni azt, hogy a portánál szót emeljen s ott annak szükségességét hangsúlyozza, hogy a vazal-államok ezen új joggal ruháztsanak fel, mely jogot a fennálló követelések sem nem sanctionálnak, sem nem feltételeznek s melyek iránti követelések Konstantinápolyban valószínűleg nem igen kedvező fogadtatásra fogvának találni. Minthogy azonban nem tartom azt, hogy ezen jog megadása a török állam jogait lényegesen csorbitaná s arra nézve nevezetesebb hátránnyal járna, ó felsége kormánya nem fog semmit tenni, a mi az osztrák-magyar monarchia és a német birodalom részéről egyetértőleg tett lépések tekintetében akadályul szolgálhatna s megtörténni hagyja, hogy e kérdés a portával megbeszéltesék, a nélkül, hogy ezen értekezéseket bármely ellenséges befolyás zavarná, mi által azt hiszem ezen értekezleteket barátságos és békés hangulat fogja jellemezni.

A sürgöny julius 6-dikán kelt s hozzá van mellékelve Andrássy egy korábbi sürgönye Beusthoz, mely ugyanezen kérdést tárgyalja, s Beustot felszólítja, hogy a jelzett irányban igyekezzék e kérdést az angol kormánynál szóba hozni.

Különösen kiemeli e tekintetben a sürgöny azt, hogy az Ausztria és Törökország között 1852-ben kötött kereskedelmi szerződés soha sem alkalmaztatott Szerbiára, vagy Romániára, mert noha e két állam politikai tekintetben az ottomán birodalom kiegészítő részét képezi, teljes függetlenséget élveznek mindazon kérdésekben, melyek a két állam ügyeire s melyek főleg a kereskedelmi ügyekre vonatkoznak. Az idézett szerződés maga is elismeri ezen függetlenséget a vámkérdésben. A sürgöny ezután annak fejtegetésére tér át, jogosítva vannak-e a szultán souverainitása alatt álló államok közvetlenül kereskedelmi szerződések kötésére.

Az ezen kérdésre vonatkozó szerződések szövege és értelme szerint kétségtelen, hogy ezen államok jogosítva vannak közvetlenül kereskedelmi szerződések kötésére, mivel az 1856-iki szerződés XXVIII cikke, mely a kereskedelmi ügyekben teljes függetlenséget biztosít Szerbiának és Romániának, nem tesz különbséget a bel- és külkereskedelem között, hanem általában csak kereskedelmről szól.

A sürgöny ezután felemlíti a Károly fejedelem által 1866-ban átvett investituralis okmányt, s megengedi, hogy ez némi kértelyekre ad okot a felfogás tekintetében, mert ebben a fejedelem kötelezi magát, hogy elismeri azon elvet, miszerint szerződést, vagy conventiót nem fog közvetlenül valamely idegen hatalommal kötni, hanem ilyenek kötése iránt mindenkor meg fogja a magas portát kérdezni. A ferman azonban hozzátesszi, hogy a határos államokkal kötendő, s inkább helyi érdekű szerződések, melyek nem politikai jellegűek, ezen szabályok alá nem vonhatók.

A bécsi külügyi hivatal nem mondja ki határozottan, hogy a kötendő kereskedelmi szerződés ezen utóbbi rendelkezés alá vonható. Csak annyit mond, hogy e kérdés szabad vitakozás tárgyát képezheti és ha valaki hiszi is azt, hogy a kötendő szerződések az idézett fermanba ütköznek, ez legfőlebb Rómára vonatkozhatik, s általa Szerbia legkevésbé sincs érintve, melyre a Károly fejedelem által elfogadott ferman nem vonatkozik.

A mi pedig a gyakorlati szempontokat illeti, lehetetlen — ugymond a sürgöny — tagadni, hogy külhatalmak kereskedelmi viszonyai az alduán fekvő fejedelemségekkel csak közvetlen szerződések által szabályozhatók.

Ezen szempontból kiindulva, a bécsi külügyi hivatal határozottan kijelenti, hogy el van határozva a török kormányt arra kérni, hogy elismerje a souverainitása alatt álló államok azon jogát, hogy közvetlenül köthessenek a külhatalmakkal kereskedelmi szerződéseket. E jogot a porta megadta az egyiptomi alkirálynak, s a bécsi külügyi hivatal azon nézetét fejezi ki, hogy ugyanezen jogot alig tagadhatná meg a török kormány az említett államoktól, a nélkül, hogy magát az állhatatlanság vádjának ne tegye ki. Ha az osztrák-magyar külügyi hivatal ezen jogos kívánata megtagadtnék, a sürgöny kijelenti, hogy azért meg fogja kötni a tervezett szerződést, de nem fogja azt azon ünnepélyes formában ratificáltatni, melyet a conventiók igényelnek.

(Folyt. köv.)

Franciaország és Románia.

Az Ausztria-Magyarország és Románia közt kötött kereskedelmi egyezmény híre nagy hullámokat ver külföldön.

Az angol felsőházban közelebből interpelláció fog történni, mely magában foglalja annak rosztalását, hogy Ausztria-Magyarország a Porta jogainak mellőzésével kötötte meg az egyezményt Bosniával. A vitakozás e tárgy fölött bizonyára a szokott diplomatikus kekövágásban fog lefolyni, minden nagyobb baj nélkül, hanem annál kevésbé diplomatikus, de sőt a józan észszel is ellenkező az, a

mit az egyezmény tárgyában a francia sajtó nagy részében olvasunk.

Pédául a párizsi „Presse“, mely állítólag Decazes francia külügyminiszter lapja, a legcsodálatosb combinációba bocsátkozik, midőn a nevezett egyezmény fölött elméldedik s olyakat mond, a mi az ismert francia tájékozatlanság minden újabb terményét felülmulja.

„Az európai béke — mondja a „La Presse“ — van veszélyeztetve, midőn a románokat arra kényszerítik, hogy ez iszonyu szerződés miatt forradalmat csináljanak! A románlapok gyászkeretben érkeztek Párisba! Bismarck Románia birtokával kecsesleti Andrássyt, ezzel bolondítja és bírja arra, hogy vele szövetségköt.

Bukarestben forradalom lesz s ekkor egy osztrák-porosz hadsereg fogja e szerencsétlen országot megszállani.

Hanem Franciaország még él! szavának meg van az európai népekre a régi varázsa.

Franciaország majd fellátja egész Európát Bismarck és Andrássy ellen s meghusítja az említett tervet.

Bizzók Románia Franciaországban!

— Mi e cikket ismertettük, mert egyhamar nem hallottuk még félhivatalos lapról sem egy lélekzet alatt annyi badarságot összeviszva beszélni, — a dolgokat ennyire felforgatni — és a tényeket elferdíteni.

Még soha sem hallottuk, hogy egy nép azért forradalmat csinált volna, mert egy szomszéd nagyhatalom oly lépést tett, mely által ama nép függetlensége elismertett. Inkább azon esetben kellett volna a forradalomnak Romániában kitörnie, ha Ausztria-Magyarország nem ismerte volna el Románia szerződési jogát.

N. H.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, jul. 26. 1875.

— **Királyné ő felsége**, mint Ischl-ből írják, e hó 29-én kel utra a francia tengerparton, Normandiában fekvő Sassetot felé. Ugyanaz nap ő felsége a király rövid időre Bécsbe menend. A királyné kísérete ezuttal csekély számu leend, miután a szolgazemélyzet már a mult hét elején elutazott Normandiába.

— **Odry és a „Falu rosza“**: ez a nap eseménye. Erről beszél most Kolozsvárt mindenki. A szombati este, midőn kitünő vendégművésznők Tóth Ede „Falu roszaiban“ lépett fel, két genie diadalnapja volt. Odry és „Falu rosza“ a magyar szellemek két vakító fényű csillaga, két dicsőség-sugár, melyeknek fénye a magyar terület szelleme nagyságát hirdeti. De miként írjuk le szavakkal mindazt a szépséget, mit a szombati előadásban láttunk s hallottunk, a mi szavakkal leirhatatlann! A nagy diadal után, melyet Odry, a par excellence opera-énekes, Tóth Ede gyönyörű népszínművében a budai színkörben aratott, sokszoros érdekel sietett közönségünk a nyári színházba s megtöltötte azt úgy, hogy aligha volt még ott akkora, sőt még nem is volt elégséges a különben tágas helyiség a megjelenni akarókat mind befogadni: számtalan volt azok száma kik kénytelenek voltak visszatérni, mert már 7 óraker nem volt hely. És mit szólunk Odri játékról, gyönyörű dalairól, tiszgyőkeres eredeti s élőlő alakításáról, melylőg a zsufolt házat minden dala, minden jelenete után zajos tapsokra ragadta? Nem akarunk apró reflexiókba bocsátkozni ez úttal Odry az ép oly érdekes, mint kitünően sikerült, tüneményeszeri kísérletéről. Csak egy szerien constátaljuk, hogy ilyen hódítást, ilyen osztatlan lelkesülést és elismerést még gyönyörű operai szerepeivel sem vívott ki Odry; kivüle pedig már éven nem. Az est többi szerepvivői is teljes elismerést érdemelnek mindnyájan; de különösen is ki kell emelnünk Szentgyörgyit (Fedeli), D. Boér Emmát (Borsika), Kassait (Gonosz Pista), Medgyasszisz Ilkát (Finun Rózi) és Philippovicsnét (Csordásné), kik mindnyájan igen szépen vitték keresztül szerepüket.

— **A polgári lövöldében** tegnap tartott rendes díjlövészetben szerencsedíjakot nyertek: Husznik János, Szatmári Elek, Molnár Sándor. Versenydíjakat: Husznik János, Heinrich József, Voth Gergely.

— **A zeneconzervatorium** tanítványainak nyilvános vizsgálata szerdán az a hó 28-án délutáni 3 óraker fog a lyceumi épületnek balra földszinten lévő, saját helyiségében megtartatni, melyre a Zeneconzervatorium tagjai, és általában minden zene-kedelő, és pártoló tisztellett meghívatik.

— **Köszönetnyilvánítás.** Dr. Salamon József ur a napokban az orsz. Károlyina kórházban az állami tanítóképezde III. éves növendékei előtt egy hullát boncolt föl az emberi test szerkezetének megtekintése végett. Rövid idő alatt és kellő részletességgel az agy szerkezetét, a légzés szerveit — melyek egyikében egy nem ritka betegség volt észlelhető — és az emésztés szerveit ismertette. E szívszesség fogadja a nevezett növendékek elismerő köszönetét.

— **Városunkban** a prostitúció, különösen a közös hadsereg körében szerfelett terjed, mi arra indította a hadparancsnokságot, hogy a veszedelmes ragály megakadályozása végett gyors és szigorú intézkedésekre hívja fel a városi hatóságot. E felszólításnak aztán tegnap egy botrányos s ily alakban mindenesetre árhóztató eljárás lett a következménye. A slutáni órában ugyanis szuronyos katonák és öndörök valóságos hajtóvadászatra indultak a városi utcákról és közutakról rövid időn 72 nő-emélyt fogtak össze a kísérték be a tanácskamarába nagy bűnös csoporttól követve. E minen jó érzésű embert megbotrányozó eljárás álló megrovására alig kapunk szót. Bár legálabb annyit tett volna, hogy a fogdosást, ha ár kikerülhetlen, éjszaka s úgy hajtsa végre, hogy ne vonja magára az egész város figyelmét. Az eredmény is — a mint halljuk — gkevéssé sem igazolta a brutalitást, mivel hibonyult, hogy a ragály nem e körből veszi eredetét.

— **A budapesti** atletikai clubb megzozottja Molnár Lajos ur városunkba érkezett, egy körünkben is a budapestihez hasonló clubb besítésére tegyen lépéseket. Öszintén kívánjuk, hogy siker koronázza fáradozását s részünkről i figyelemzetjük városunk nemes ifjúságát, hogy ne szalassza el az alkalmat e testedző rhas irányu egyesületnek körünkben leendő eghonosítására.

— **A helybeli** leány árvaház növekedésének közvizsgálata f. hó 28-ikán d. e. 9 órákor fog megtartatni, melyre minden érdekeltőt tisztelettel meghív az árvaházi választmány.

— **A kolozsvári** „polgári dalegyet” a budapesti vízkárosultak javára folyó évi asszus 8-án az „angol királyné” helyiségében ndkülvüli zártkörű dalestélyt rendez, melyre a rfi tagokon kívül a következő „ntagok vannak a rendező bizottságban: Czink Jánosné, eddi Anna, Lázloeczki Mari, Nik Anna, Balászlóné, Bányaí Otília, Gergely Ida, Vádi Kata, Kéle Berta, Marsalkó Póli, Varga Ánielné, Pataki Istvánó, Bernát Berta, Nagy a, Rignát Róza, Benigni Samuné, Béniq Anna, Akeszman Ida, Sinczki Róza, Biró Ágnes. ztán merje valaki mondani, hogy e tánczi-alom nem fog sikerülni.

— **Nevezések.** A kolozsvári gyepen tober hó 8-án és 10-én tartandó löversenyek lamdjaira. 1. Államdíj 200 arany. 1. Br. Wesselényi Béla Syrene. 3 év. sp. k. a. Zetland, a. Sylph. 2. Gr. Stárai János Corvin 3 év. sp. m. a. Camerino, a. Giralda. 3. Inkey István nevezi gr. Festetics Pál Pádi 3 év. p. n. a. Kostwold, a. Esperanse. 4. Gr. Eszterházi Miklós Cagliostro 3 év. p. m. a. Breadalbane, a. Freckirk. II. Államdíj 250 arany. 1. r. Wesselényi Béla Etelka id. p. k. a. Viola, a. Armida 2. Ugyanaz Zelia 3 év. sp. k. a. Buttercup 3. Ugyanaz Syrene 3 év. sp. k. a. Zetland, a. Sylph 4. Gr. Teleki Éva Kaczér 3 év. p. k. a. Gladiator a. Scanal 5. Gr. Bethlen Sándor Charphoter 3 év. p. k. a. Sambo, a. Charphoter. III. Államdíj 400 arany. 1. Br. Wesselényi Béla, Prince-Paris 5. év. sp. m. a. The Duke, a. Abbes. Ugyanaz Syrene 3 év. sp. k. a. Zetland, a. Sylph. 3. Gr. Stárai János Corvin 3 év. sp. i. a. Camerino, a. Giralda 4. Inkey István evezi gr. Festetics Pál Pádi 3 év. p. m. a. Istvólt, a. Esperanse 5. Gr. Eszterházi Miklós Cagliostro 3 év. p. m. a. Breadalbane a. reckirk. Kolozsvárt, 1875. július 22-én Barta Lajos l. egyleti titkár.

— **A budapesti** június 26-iki kataszrofa által okozott károk megbecslésére kiküldött bizottság a harmadik körületben befejezte üködését és jelentésében előadta, hogy Ó-Budán épületekben 19,943 frt, butorokban ruhásműeken 11,450 frt, Ujlakon épületekben 275 frt, butorokban és ruhásműekben 7338 ár esett. Együttel felemlítjük, hogy a budai vízkárosultak javára tegnap estig mintegy 30,000 frt adomány folyt be a polgármesteri, a polgári bizottságnál pedig mintegy 0,000 frt.

— **Az angolok és a budai vizárosultak.** A Londonban alakult segélybizottság londoni lord-mayor elnökele alatt héten folyó hó 19-én a mansion-house-ban gyűst tartott, melyen Beust gróf nagykövet, Diósy, dr. Duka, dr. Róth, Kunewald, Löviner, Greger, Biedermann, Broe, Ladenburg, dr. Vinton örnagy voltak jelen. — A lord-mayor titkára, Vine ur jelenté, hogy eddig ár négyezer forintnál több (400 font sterling) gyűlt be a budai vizárosultak javára. — A lord-mayor kijelenté, hogy további adományokat szívesen fogad el a mansion-houseban, anem azt ajánlja, hogy a közönséget újabb omoly felhívásban kérjék fel az adakozásokra. — Lövinger indítványára a lord-mayor pénzárnokká is választotta. Diósy és Duka ezán részletesen előadták a június 26-iki és lius 9-iki fergetegek pusztításait. Beust gróf iszönetet mondott az elnökek, hogy elvállal-a bizottság védnökségét és így sikert biztoztott neki. Vinton örnagy megjegyzé, hogy a

nemzetközi rokonszeny ezen nyilvánulása nem fog feledtetni. — A lord-mayor a Diósy és Duka által elmondottakra még megjegyzé, hogy az ügy csakugyan megérdemli az angolok bőkezű és gyakorlati rokonszenvét és ő, mint első hatósági személy, mindent el fog követni, hogy e bizottság törekvései sikerüljenek. — Megemlítjük még, hogy Beust gróf 210 forinttal járult a gyűjtéshez.

— **Móricz Pál** szerdahelyszéki megválasztásáról a „Tageblatt” következőket írja: „Folyó hó 22-én egyes román választó csoportok álltak a választó-helyiség előtt s mint passivisták élénk aktivitásról tettek tanubizonyságot. Eszrevehén, hogy egy választó Móricz Pál urat candidálta, néhány buzgó passivista rökton egész hérvvel fogott hozzá, hogy ezen választást megfhisitsa és egy candidál levelet állítottak ki, melyben ellenjelöltként Macellariu Ilyés urat léptetik fel. Erre kis-apoldi román pap M. Lázár ur kezében a candidál levéllel a választó helyiségbe siet, hová eleinte állítólag megakadályozták a bejutásban, de aztán bebocsátván román társai, e szavakkal fogadták: „már jöhetsz, mert elkéstél” s erre Móricz Pál Szerdahelyszék 2-ik kerületének képviselőjévé kiáltatott.

— **Ugron Gábor** elleni folyó hó 27-ikére tűzött esküdszéki tárgyalás, mivel a vádlevél maga idejében kézbesítve nem lett, f. év aug. 16-ára halasztottat.

— **Segesvárszék** képviselője Gull József a képviselőségről lemondott. A központi választmány ennelfogva elhatározta, hogy a belügyminisztert erről oly hozzáadással fogja értesíteni, hogy az új választást augusztus hó 23-ika előtt nem lehet megtartani, mert az aratás ezen időpontig bizonyosan eltart.

— **Uchatus tábornok** a Lipót-renddel lesz feldisítve, s ezenkívül 100,000 forint állami ajándékot kap az új ügyük feltalálása körül szerzett érdemeiért.

— **Reform a hadseregnél.** A hadügyminiszteriumban, hir szerint, tárgyalások folynak az iránt, hogy a közös hadseregbeli tettleges állományu tiszteknek megengedessék, szolgálatain kívül polgári ruhában járni.

— **Bukuresti** hírek szerint: Oroszországból Moldovára rontottak a sáskák, hol nagy mérvben pusztítanak. A bukuresti kamara elébe törvényjavaslatot is terjesztettek ez ügyben, melynélfogva a népet kirendelheessék a sáskák pusztítására.

— **Czigány statisztika.** Brassó vidékén összeírták a czigányokat, és kitünt, hogy ott összesen 3775 czigány él, és pedig 576 Brassó városában, 3199 a vidék többi helyiségeiben. Nemre nézve van 869 férfi és 969 asszony, tehát 100-zal több az asszony; viszont 1077 fiú és 860 leány; tehát 217-tel több a fiú, mint a leány.

— **Hymen.** Erdődi Béla fővárosi főreáltanodai tanár, íróársunk e hó 20-án vezette oltárhoz Gyorokon Kovács Lila kisasszonyt.

— **Ignatieff,** Oroszországnak konstantinápolyi követe, a fürdőből Bécsbe érkezett, honnan sietve visszamegy Konstantinápolyba, hol a hercegovinai események a politikai légben egy kis áramlatot idéztek elő. Ez magyarázza az orosz követ gyors visszatérését.

— **Spanyol hírek.** A „Liberte” a következő magántáviratokat közli: Madrid, jul. 20. A puycarda-i támadásnak nem volt egyéb célja, mint a Dorregaray karlista fővezért üldöző csapatokat széjjel kergetni; de e terv nem sikerült. A karlisták vereségét szenvedtek és 3—4 ágyújukat elvesztették. Martinez Campos husz zászlóaljjal Dorregaray ellen vonul, ki Seo de Urgel irányába menekült. A karlista fővezér katonáinak egy része az uton maradt és meghódolt a királypártiaknak. Mig Martinez Campos a cataloniai hegyek között működik. Jovellar tbk. Arazonia, Valencia és Dél-Catalonia kibékítésén fáradozik. Az Ebro balpartját Moreno Villan csapatai és a lovasági dandár, az Ebro jobb partját pedig Tortosaig egy kis hajoraj őrzi. A colodoi erőd heves ostrom után bevétellett. A helyőrség és a parancsnok hadi fogjul esett. Ezzel a közép spanyolországi harc egyelőre befejeztetett. Miravet, az egyedüli karlista vezér az Ebro-vidéken, e hó 19-én adta meg magát. A karlista juntáj nagy része meghódolt. Az alkotmányi törvényjavaslatot a harcias bizottság egyhangulag helyeselte, csak a vallásszabadságról szóló törvényeikk ellen tettek néhányan kifogást. — San Sebastian jul. 20. Az alfonsista csapatok Lumbiarban összpontosítottak.

KÖZGAZDASÁG

A tyuk-tenyésztés. *)

(Folytatás.)

De térjünk vissza a kotláshoz. Az elkészített fészekbe tehát annyi tojást teszünk, a mennyit a tyuk jól betakarni képes; páros vagy páratlan-e a szám, ez egészen mindegy. Egy közönséges kis tyuknak 15, egy nagyobb fajtajának 18—23 tojást lehet adni. A kotlót

este, midőn már sötét van, szépen kivesszük az üres fészekből s a tojásra ültetjük. A kotló-fészket azonnal oda kell teni, a hol az egész idő alatt maradni fog; a hely, hol a kotlók ülnek, csendes száraz és mérsékelt meleg legyen. A fészket az első napokban — főleg ha a kotló nem keres — rostálva, vagy kosárral kell letakarni, de úgy, hogy az ülő-tyuknak sem fejét, sem hátát ne érintse, sem farkát földre ne nyomja.

A kotlót mindennap ki kell bocsátani, hadd szellőzze ki tollait s hadd fürdőjék hamuban. A kotló legjobban tudja, mikor szükséges a fészekről lemennie, azért egészen fölösleges dolog, sőt igen czelszerűtlen is őt a fészekről levenni. Mikor a tyuk leszáll a fészekről, azonnal ki kell őt bocsátani, mielőtt enni-inni adunk neki; akkor nem marad tovább künn, csak éppen a meddig szükséges. Hús időben a tyuk távolléte alatt melegeit ruhával vagy egy arra készített kis toll-párnával kell a fészket betakarni. Esőben, hóban természetesen nem hagyjuk a kotlót járni, mert vizes lesz és a tojások meghűlnek, midőn rájók ül. A kotlónak tiszta-buzát, kukuricizát, ha kenyeret, egy kis turót, egypár falat húst adunk enni, az ivó vize mindig friss legyen: néha kűn nem talál zöldet, akkor adjunk neki salátát, vagy a milyen zöldet éppen olyankor kaphatunk, mikor meleg van, adjunk a kotlónak is gyakran főtt káposztát, ezáltal megmentjük őt a piótlól.

Midőn a kotló 7 napig ült a tojásán, akkor a hetedik nap estéjén oda megyünk égő gyertyával s megvizsgáljuk a tojásokat, vajjon kotlósak vagy termők-e? E végre szépen kisedjük a tojásokat a tyuk alól s óvatosan melegeit ruhára rakjuk, aztán a tojást, a hegyesebb végével lefelé, s a bal kézzel árnyat csinálva föltötte, egymásután az égő gyertya elé tartjuk. A terményített tojásban ekkor már egészen kivihetni a csirke-öbrényti Feje és azon a szem legjobban van kifejlődve, s az egész tojásban szétágaznak a piros erek. Ha ilyen tojást eltérnénk, az öbrény szívének lük-tetését is láthatnók. A terméketlen tojás ellenben egészen tiszta, abban semmi változás sem lehet észrevenni. A terményített tojásokat azonnal visszatesszük a tyuk alá, az üresek pedig elhasználjuk a konyhában, mert ezek — éppen azért, mert terméketlenek — egészen jók.

Ha a tyuk rendesen ül s a tojások nem hűltek meg, akkor a kis csibék a 21-ik napon kelnek ki. Ha a még egész tojást fülünk-höz tartjuk, — egyenlő, ütenyszerű kopogást hallunk. A kis csibe addig kopogtatja, addig ütögeti csőrével tört önének falát, míg az megreped s akkor megint folytatja munkáját, míg a tojásból körös-körül meg nem repedezik, aztán addig fészekbe mozog a kis fogoly, míg törtönét szét nem feszíti.

Folyt. köv.

Kimutatás

a k.-vásárhelyi takarékpénztár 1875. jun. havi üzletforgalmáról.

Bevétel:

Pénztármaradvány május hóról 2270 frt 16 kr, betételek 3268 frt 68 kr, visszafizetett váltókölesönök 11515 frt, befizetett kamatok 260 frt 66 kr, befizetett illetékek 260 frt 66 kr, részvény átiratási díjak 5 frt, megtérített kezelési költségek 4 frt 92 kr.

Összesen 17,585 frt 8 kr.

Kiadás:

Betét visszafizetések 1377 forint 24 kr, betét folyókamatok 4 frt 46 kr, váltókra adott kölesönök 13465 frt, kifizetett osztaléokra 16 frt 72 kr, tisztifizetésekre 66 frt 66 kr, igazgatási költség 18 frt, kezelési költség 37 frt 67 kr, befizetett költségek 4 frt 92 kr.

Pénzkészlet jun. végén 2591 frt 33 kr.

Összesen 17,585 frt 8 kr.

K.-Vásárhelyt, jun. 30, 1875.

Bányay Ferencz, Ifj. Jakab István, könyvvezető, pénztárnok.

Erdélyrészi piacok árjegyzéke.

— **Sz.-Régén** piaczi árai július 22-ről 1875. (alsó-ausztr. mérő.) Tisztabuza 3 frt 60 kr, rozs 1 frt 80 kr, elegybuza 3 frt — kr, zab 1 frt 60 kr, széna 1 frt 20 kr, alomszalma 50 kr, zsupszalma — kr, egy öl fa 8 frt — kr, marhahus 18 kr, konyhaliszt 8 kr, borsó 20 kr, lencse 20 kr, paszuly 20 kr, köles 24 krajczár, burgonya 1 forint — krajczár, disznózsír 60 kr, hagyma 3 krajczár, fokhagyma 5 kr.

— **A n.-enyedi** piaczi árai jul. 22-én 1875. (alsó-ausztr. mérő.) Tisztabuza 3 frt 25 kr, elegybuza 2 frt 75 kr, rozs 2 frt 10 kr, zab 1 frt 40 kr, pityóka 2 forint 25 krajczár, kr. Egy font disznózsír 54 kr. egy kupa borsó 16 kr. lencse 24 kr, paszuly 20 kr, Egy kupa kenyér liszt 11 kr Egy 1 font marhahus 20. Egy mázsa széna 2 frt 50 kr. Egy öl tűzifa kemény 9 frt — kr. alomszalma 45 kr, zsupszalma 55 kr, köles 28 kr, hagyma 6 kr, fokhagyma 8 kr.

— **Besztercze** piaczi árai július 6-ról, 1875. (alsó-ausztr. mérő.) Tisztabuza 3 frt 40 kr, rozs 2 frt 40 kr, elegybuza 3 frt — kr, zab 1 frt 30 kr, széna 2 frt — kr, alomszalma 1 frt, — kr, zsupszalma 1 frt 90 kr, egy öl fa nem usztatott 6 frt 50 kr, marhahus 18 kr, konyhaliszt 10 kr, borsó — kr, lencse — kr, paszuly 22 kr, köles 24 kr, burgonya 1 frt 80 kr, disznózsír — frt 70 kr, hagyma 5 kr, fokhagyma 10 kr.

— **A gy.-fehérvári** piaczi árai jul. 20-ról 1875. (alsó-ausztriai mérő.) Tisztabuza 3 frt. 28 kr. Rozs 2 forint, 15 kr, Elegybuza 2 frt 65 kr, Zab 1 forint 40 kr, Széna 1 frt, 80 kr. Alomszalma 1 frt 5 kr. Zsupszalma 1 frt 25 kr, Egy öl fa 9 frt — kr. Marhahus 20 kr. Konyhaliszt 13 kr. Borsó 32 kr. Lencse 32 kr. Paszuly 20 kr. Köles 24 kr, Burgonya 3 frt — kr, Disznózsír 64 kr, Hagyma 9 kr, Fokhagyma 11 kr.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről

Július 24-én 5% Metaliques 7095 frt Kamat — 5% Nemzeti kölesön 7420 — frt. 1860-iki államkölesön 112.40 Bankrészvénnyek 935. — Hitelrészvénnyek 214.75 London 111.65. frt. Ezüst 101.65 Cs. kir. arany 525 — —. Napoleond'or 8901 100 mark németértékű 54.80 —

Urbéri kötvénnyek: Magyarországi 8225. Temesvári 83.50 Erdélyi 81— Horvátország 83.50

Felelős szerkesztő: Békésy Károly.

Nyiltér. *)

Utóhangok az aranyosszéki választásokhoz.

Aranyosszék alsó kerületében f. hó 2-án megejtett követválasztás után elutazva, csak ma olvashattam a „Kelet” 151 számában (n—n) jegy alatt Folvinczról keltezett tudósítást, a melyben Hauchard Ferencz követté történt megválasztása a Maurer Béla feletti könnyű győzelem hangoztatásával jellemezte.

Miután alkalmam nyílik bebizonyíttatni azt, hogy a jó hangzású „szabadelvűpárt” zászlója alatt is jelentkezik és jelentkezett Aranyosszék alsó kerületében, a választások előtt és alatt a hatalmi közegek részéről a független polgárok egyéni, elvi meggyőződése teljes megsemmisítése céljából alkalmazásba vett hivatalos pressio! — a következőket vagyok kénytelen megjegyezni: a választást megelőzőleg június 19-én tartott bizottmányi ebédén én is jelen voltam, mint bizottmányi tag, ez ebédén sok kedélyes pohárköszöntések történtek, egyetlen egy hang nem emelkedett a főkirálybíró br. Kemény György ur által pártolt és jobbára ültetett Houchard Ferenczért, de elene célzott pohárköszöntés volt hallható!

E főispáni ebéd adását felvinczi reformatus lelkész Toth Mózes ur vállalta magára, a mi a papi lakban folyt le; mint házigazda a szelleműs fiatal szép nejjével teljesítették a feenszolgálat kötelességeit, Toth Mózes ur az ebéd végén látva, hogy senki a volt képviselőt fel nem köszönti, poharat emelt érette, ezen pohárköszöntés után felszólt a főkirálybíró ur, azon szavakkal: „ezen pohárköszöntést ki kívánom egészíteni azzal, hogy Houchard Ferencznek nagy érdemei vannak a fusio létrehozásában. Ezen visszatetszést szült főispáni pohárköszöntés által már láttuk, hogy Houchard Ferencz egy tekintélyes portfógrá talált.

A főispánnak a fennebbi pohárköszöntésből kitetsző akaratát, a szolgabíró és 40 hivatalnok tudomásul vették, ezeknek pedig jövő-jek a főispán urtól fügvén, látható volt, hogy akarata ellen nem fognak működni.

Kérdeztem a főispán urtól, hogy miért pártolta annyira Houchardot, azt felelte: „ő nem volt olyan szemtelen baloldali, mint mások” és megígérttem, hogy vinni fogja. Június 20-ára hívta meg köztisztelőtlen álló pártelnök Szentpáli Ignác ur Aranyosszék alsó kerületi választó polgárait, egy követjelölt kijelölése végett tartandó gyűlésre; a párttagok szép számmal megjelentek s miután elnök meleg szavakkal a gyűlést megnyitotta: szót kért a mindig tapintattal eljáró köztisztelőtlen és szeretetben álló aranyosszéki birtokos volt főkirálybíró Béli Gergely ur és aranyosszéki birtokos Zudor Károly urat ajánlotta képviselőjelöltnek egyhangulag elfogadtatott. Pártelnök kérdést intézte a gyűlés tagjaihoz, hogy ha valaki mást is akarna feléptetni szólaljon, fel: egy hang sem emelkedett.

Megtudva a pártgyűlésnek reá nézve nem kecsgetető közhangulatot, Houchard ur rögtön eltávozott Felvinczről, a hol az előtt folytonosan mulatott . . .

Idő közben Zudor visszalépett, én lettem követjelöltül felleptetve. Június 21-én Tordára érkezve mondotam br. Kemény György főispán urnak, hogy Zudor Károly lett követjelöltül felleptetve, ez nagyon zokon esett a főispán urnak, hogy az ő pártfogoltját volt főkirálybíró ur, miért nem

*) E rovat alatti közleményekért csupán csak saját felelősség irányában vállal felelősséget a szerk.

támogatta, hanem más egyént léptetett fel, ezért kellett buknom.

Megkezdődtek a mozgalmak, szolgabíró Kovács Albert Houchard Kocsárdra érkezve a szolgabíró ur kijelentette, hogy Houchard ur be akar számolni három évi működéséről (nézetem szerint nem akkor, a midőn Aranyosszék még nem presszionált közvéleményét maga ellen fordulni látja, hanem a követjelölés megtörténte előtt kellett volna megtenni) beszámolt 12 választó előtt, beszámolója hidegen fogadtatott, de sőt ellenmondásokkal megtámadva, midőn én szólni akartam, a szolgabíró maga magát elnöknek declárálva a gyűlést elosztatta.

Siettek Aranyos-Polyánba, ottan megnyerték a falusbíró, onnan Tordára mentek és kivitték magukkal a román választókra nagy befolyást gyakorló Papp Hiláriu telekkönyvi írnokot, el is ment, 4 napon át korteskedet, dacára annak, hogy a telekkönyvi hivatalnál sok teendői voltak.

Ilyen könnyű volt a győzelem felettem, minden hatalom Houchard mellett és minden ellenem, ha egy országos tekintély lépett volna fel, csekély személyben szerencsémnek tartottam volna visszalépni, de egy Houchardért soha nem, ő tudja jól, hogy tudta magát most három éve Aranyosszékbe befészkelni s ha oly nagy tekintély, miért nem lépett ottan fel, a hol köre és lakhelye van?! . . .

A választás előtt egy héttel sétáltam a tordai ligetbe, előttem mintegy száz lépésnyire ment a főispán harmad magával; visszatekintve megpillant engem. bevár és mondja: „itten van nem sokára a nagy nap,” azt feleltem: „Méltóságod akaratja szerinti választás meg fog történni,” voltam merész a főispán urnak azt is megmondani, hogy tehet ígéretet 980 székely választók nevében egy pártokon felül álló főispán, ezen nyilatkozatom nem jól esett, (de hiszen voltam elég bátor 1869-be a római szentséges pápa világi hatalma ellen, mint Erdély szabadelvűek küldötteje a Nápolyi világ zsinatán hangot emelni, hogy ne lettem volna az igazság érdekében a főispán urral szemben, a ki talán még nem bir a csalhatatlanság pápai symbolumával) fennebbi nyilatkozatomra méregbe jött a főispán ur és mondotta „én pressiot nem gyakorolok, a választás felől sem meggyek, nem bánom, ha a kutya f...t is megválasztják” s ki volt még is legtöbbet látható a helyszínen? a főispán!

Ilyen a főispán urnak a szabad választási jogról szerzett jogfogalma!

Azért Aranyosszék alsó kerületi független intelligenciája a székelő-kocsárdi, polyáni, kercsedi független választók, sőt maga a választási elnök, székelünk tekintélyes birtokosa Szentpáli Ignác ur is engem ajándékoztak meg szavazatokkal. De nem bánom, teljen öröme a báró főispán urnak, látszólagos diadala úgy is 6 éven át kevés öröme volt a követválasztásokban! . . .

Tordán, 1875 június 23-án.

Maurer Béla.

Utolsó hét!
Tudósítás. A legújabb! à la Renz itt még soha nem látott „Hamupipóke!”

Holnap kedden rendkívüli nagy disz- és jutalomjáték Sidoli Tivadar igazgató ur javára, a magasb műlovaslás, lödömitás, kötélváltás, erőmítán, hallet és némajátékból.

Kezdeté este 8 órakor.

Záradékal:

Utóljára!

„Hamupipóke.”

Nagyszerű és rendkívüli varázs-némaképlet, Preroult által a lovarda számára átdolgozva előadja a hasonnevű varázsinduló után begyakorolt 70 gyermek, kik 8—10 évesek. Különösen kiemelendő azon körülmény, hogy a színkör 5 perc alatt egy igen díszes teremné változtatatták át. Erre következik Európa, Ázsia stb. főbb embereinek megjelenése.

Az előadás záradékaul egy 700 éves óriás-elefántnak csontja fog a nagy érdemű közönségnek bemutatni.

Ezen előadásra minél számosabb látogatásért esd

SIDOLI TIVADAR.

igazgató, mint jutalmazandó.

Szerdán július hó 28-án rendkívüli disz-előadás a helybeli szegények javára.

Jegyeket előre válthatni délelőtt 10 óráltól d. u. 6 óráig a „Törökfő” vendéglőben, 1-ső számú szobában, azután a pénztárnál.

3277. szám.
pölg. 1875.

(323)

(1-3)

Hirdetmény.

Az 1874. XXXV-dik t. cz. 15. §. értelmében ezennel köz tudomásra hozatik, hogy a sz.-udvarhelyi kir. törvényszék területére kinevezett kir. közjegyző **Gerich Adolf** az esküt folyó hó 22-én letette és működését Sz.-Udvarhelytől folyó évi augusztus 1-én megkezdi.

NAGY LAJOS, elnök.

A kir. törvényszéktől.
Sz.-Udvarhelytől, 1875. július 23-án.

BOÉR ELEK, t. jegyző.

Sz. 1965. 1875.

(321)

(2-3)

Hirdetmény.

Dobokamegye felső-kerületében kebelezett Csömörkö községében létező ösvos korcsóna regálé jogok, az urbéres községeit évenként illető 1/8 rész kivételével, folyó év augusztus-hó 25-kén d. e. 9 órakor foglalkoznak, három (3) egymásután következő évekre, folyó év szeptember-hava 29 kétől kezdődőleg, egészen 1878-dik év szeptember-hava 29 kéig, nyilvános árverezésen helyt Csömörkölön, a többit ígérőnek haszonbérbe kiadni.

Az árverezési feltételek bár mikor is, a hivatalos órák alatt, alólirt szolgabírnál, az árverezési napon pedig, az irt község házában megtekinthetők.

Egeregny-Almás-járás szolgabírájától.

Hidalmás, 1875. július 1-én.

HATFALUDI MÓR, szolgabíró.

(324)

(1-1)

Egy falusi földirtokoshoz, ki nőtelen és gyerektelen, a

gazdaszszonyi teendők és

felügyelet végzésére szükségesek egy tapasztalt gondos nő 30-tól 50 évesig. Megkívánatik, hogy egy jó házi nő kötelességeit tudja és teljesítse is. Fizetése később fog az ajánlkozó képessége szerint, egyezményileg megállítatni.

Ajánlatok ezen czim alatt intézendők:
NEMES NAPOLEON urnak
H.-Szt.-Pálon, Udvarhelyszék,
u. p. Oklánd.

(317)

(3-3)

Kereskedő segéd

jó ajánlatokkal ellátva, ki a magyar, német és román nyelvet bírja, s a vas, műszer- és konyhaedény üzlet szakmában tökéletesen jártas, alkalmazást nyerhet azonnal:

Törpényi János

vas, műszer- és konyhaedény üzlettel en
Maros-Vásárhelyt.

DEMJEN I.
m. kir. egyetemi könyvkereskedése

(4) (1-3)

KOLOZSVARTT.

A hirdapokban bárki által hirdett könyvet, képet és hangjegyet szintúgy helyben, mind vidékre gyorsan szállít.

A bel- és külföldi irodalom legújabb termékelt készen tartja, s bővebb megtekintés végett hához is küldi.

ZONGORA TÁR.

(322)

(2-3)

ARLEJTÉS.

A kolozsvári állami tanítónő képezdében, az 1875. tanévre a tanítónők, növendékek és eselések élelmezése és a mosás nyilvános árlejtés útján vállalkozónak adatik ki. Az árlejtés folyó évi augusztus másodikán délelőtti 10 órakor tartatik a képezdében, külön az élelmezésre, külön a mosásra. Mindkettőt illetőleg a feltételekről részletesen értesülhetni igazgató tanácsos Petrány János urnál (bel-magyarutca 25. szám.)

KOVÁCSI ÁNTAL,
az igazg. tanács jegyzője.

IRODALMI UJDONSÁGOK!
Legujabban megjelentek:
és **Stein János** könyvkereskedésében
Kolozsvárt kaphatók:

A mások pénze.

Regény. Irta Gaboriau Émile.
Francziából fordította Zichy Camilla.
Ára a 2 kötetnek 3 frt.

Magyar földadó - KATASTER

az 1875-dik év márczius 30-ki VII-dik alaptörvény, s az ezzel kapcsolatban álló kormányrendeletek, szakműveleti utasítások, elméleti s gyakorlati magyarázatával, számos rovatos táblázat, minta dolgozat s iromány-példákkal ellátva:

Földadó-katasteri országos kerületi, megyei bizottságok, becslobiztosok, községelöljárók s földbirtokosok használatára.

Irta Mészáros Károly.

Ára 2 frt.

Előkelő világ.**Orosz beszély.**

Gróf Sollohubtól. Ára 30 kr.

Karácsoni ének prozában.

Levén voltakép egy karácsoni kisérletes beszély.

Irta Dickens Károly.

Angolból fordította Belényesi Gábor.

Ára 30 kr.

ÖNISMERET.

Irta gr. SZÉCHÉNYI ISTVÁN
(döblingi kézírataiból.) Ára 2 frt 50 kr.

Fanni hagyományai.**Beszély.**

Irta Kármán József. Ára 20 kr.

Utazás a tenger alatt.

Verne Gyula után francziából.

Ára 2 frt.

CONSUELO.

Francziául irta GEORGE SAND.

Fordította Zomorfa Lvi. Ára a 3 kötetnek 5 frt.

Magyar Szent Erzsébet élete.

Irta dr. Toldy László, Esztergom-főmegyei áldor.

Ára 80 kr.

A véres pénz.**Regény.**

Irta William Cobb. Fordította Csukási József.

Ára 1 frt.

Beszélyek az orosz életből.

Gogol Miklós után. Ára 20 kr.

A tengeri nyulak tenyésztése,

Oettel Robertnek Redares M. 5-dik kiadást ért műve nyomán, újabb források és tapasztalatok figyelembe vétele mellett irt munkája után közli

Grubiczy Gézya.

Előszóval ellátta Korizmics László.

Ára 50 kr.

A tollasok világa.

Gyakorlati utmutatás a baromfi és különféle diszmadarak, czélszerű ápolására és tenyésztésére.

Irta Kuliffay Beniczky Irma.

Ára 40 kr

Igazságügyi rendeletek.

A magy. kir. miniszterium által kibocsátott törvénykezési rendeleteknek gyűjteménye, betűrendes tartalommal ellátva.

Ügyvédek és bíróságok használatára.

1867 - 1874. évi folyamok.

Egész vászonba kötve ára 5 frt.

Vasút kisajátítási kézikönyv.

Irta Csuka Sándor. Ára 1 frt.

EMIL vagy a nevelésről.

Irta Rousseau J. J.

Francziából fordította és magyarázó jegyzetekkel ellátta **Führer Ignác.**

Ára 2 frt 40 kr.

Az én hitvallásom.

Irta dr. HATALA PÉTER. Ára 1 frt 50 kr.

Kölcsey élete.

Irta VAJDA VIKTOR. Ára 2 frt 50 kr.

Széptan vagy aesthetika,**a művelt közönség számára.**

Irta BABICS KÁLMÁN.

II. Kiadás. Ára 2 frt 80 krajczár.

Közjegyzői iratminta-tár.

Szerkeszté dr. GRUBICZY LÁSZLÓ. Ára 2 frt.

LILLIOMFI.

Eredeti vigjáték, népdalokkal, zenével.

Három felvonásban. Irta Szigligeti Ede.

Ára 20 kr.

BUDAPESTI SZEMLÉ

a magy. t. akademia megbízásából szerkeszti

GYULAI PÁL.

16. szám. 1875 július - augusztus.

Ára 2 frt.

Megjelent, s a t. előfizetők
(a kik magukat jelteni sziveskedjenek)

pótlékul kapják:**Mezei gazdaság könyve**

STEPHENS HENRY „The Book of the farm“

ezimű munkája nyomán

a hazai körülményekhez alkalmazva kiadják

Korizmics László, Benkő Dániel,**Morócz István.****VII. kötet (vége.)**

Egy most jelent meg és
Stein János könyvkereskedésben Kolozsvárt kapható:

Egy tanisznya ostojaság.
Humoriztikus eszmék, ötle-
tek, élvezet egyvelege.
Gyönyörű színyomatu
horitékba keményen kötve
1 frt 40 kr.

2 csinos félbőr kötésben.

Kapható
Stein János

1875. évi Schreiblich szöveg
MEYERS
HANDELSKON

Gitt in einem Band Auskurf über
jeden Gegenstand der menschlichen
Kenntnis und auf jede Frage nach
einem Namen, Begriff, Eigenschaft, Trag-
weite, Verbreitung, etc. etc. etc.
ausgewählten Quellen. Besondere
Aufmerksamkeit ist 52/100
gekennzeichnet in 1. Band und 5. Theil.
Bibliographisches Institut in Leipzig
(vormals Hildburghausen).

könyvkereskedésében

Kolozsvárt.

Ára csak 10 forint

(187)

(14-*)

Felhívás**mezei termények jégkár ellen biztosítására.**

A jégbiztosítási idény beálltával van szerencsénk a gazda közönség tudomására hozni, hogy a „VICTORIA“, mint előző években, úgy az idén is mindennemű termény, mint: takarmányfüvek, czukorrépa, kalászos-gabnák, kereskedelmi olajos növények, szőlő, dohány

jégverés elleni biztosítását

eszközi.

A díjak az egyes vidékek jégveszélyessége szerint lehető

csekélyre szabvák.

Biztosítások elfogadtatnak váltóra is.

Társas és községi, aztán nagyobb biztosításoknál külön kedvezmények nyújtatnak.

Károk bejelentés után mint eddig is igazságosan és méltányosan rendeztetnek és a feltételek értelmében fizettetnek.

A „VICTORIA“ ismert neve feleslegessé tesz minden újabb ajánlgatást, s csak jellemzésül említtetnek meg, hogy e társaság tavaly több mint

egy millió kétszázezer forint

s keletkezése óta összesen több mint

hat millió forintnyi kárt

fizetett ki biztosítottjainak.

A már évek óta tapasztalt mostoha természeti viszonyok után ez évben a gondviselés bő aratással kecsegtet, az előre látó és számító gazda nem teheti ki már már utolsó menedékét, ez idei termést, egy jégverés által minden órán előidézhető pusztulás veszélyének s csekély díjért ez ellen biztosítást szerezni minden okos természetnek saját érdeke parancsolta kötelesség.

Közelebbi részletek iránt a központi iroda s a vidéki fő- és alügynökök nyújtanak felvilágosítást

Kolozsvár, 1875-ki idény

„Victoria“
biztosító társaság.